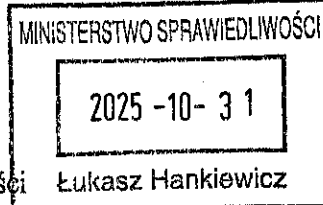

26.10.25

Ministerstwo Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

Łukasz Hankiewicz

Petycja
w sprawie zmiany ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz ustawowego
uregulowania kwestii nieważności wyroków wydawanych przez tzw. neosędziów

Szanowny Pani Ministrze,

W związku z podjętymi przez Pana działaniami których przedmiotem jest nowelizacja przepisów o Krajowej Radzie Sądownictwa, jak również uregulowania statusu tzw. neosędziów, proszę o zapoznanie się z treścią niniejszej petycji, jak również uwzględnienie podniesionych w niej postulatów.

Ustawa z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa (KRS) oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3) doprowadziła do sprzecznego z Konstytucją RP oraz standardami europejskimi upolitycznienia trybu wyboru sędziów-członków KRS. Wprowadzenie szeregu zmian legislacyjnych, które – po wyłączeniu efektywnej kontroli konstytucyjności wskutek politycznego podporządkowania Trybunału Konstytucyjnego – doprowadziły do podważenia niezależności sądownictwa poprzez upolitycznienie trybu wyboru sędziów-członków KRS, upolitycznienie trybu wyboru prezesów sądów, a w konsekwencji skutkują nie tylko obniżeniem wartości merytorycznej wyroków, ale również do zachwiania zasady zaufania obywatela do państwa.

Obowiązująca w Polsce hierarchia aktów prawnych jednoznacznie wskazuje na to, że aktem prawnym najwyższego rzędu jest Konstytucja RP, następnie umowy międzynarodowe ratyfikowane za uprzednią zgodą Sejmu, kolejno ustawy, wreszcie akty wykonawcze niższego rzędu. Z kolei organami uprawnionymi do interpretacji prawa Unii Europejskiej i Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (EKPCz) są odpowiednio Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE), którego jurysdykcji państwo polskie podlega od 01.12.2014 roku i Europejski Trybunał Praw Człowieka (ETPCz), którego jurysdykcję Polska uznała 01.05.1993r.

Porządek konstytucyjny – wprowadzony ustawą zasadniczą – daje obywatelowi gwarancje praw i wolności, statuuje również trójpodział władzy. Jednym z ważniejszych praw obywatela jest prawo do bezstronnego i niezawisłego sądu. Prawo to gwarantowane konstytucyjne – ma wprowadzać pewien ład społeczny i polityczny – skoro bowiem obywatel jest obowiązany poddać się rozstrzygnięciu sądu i wykonać wyrok, to z drugiej strony może i

powinien oczekiwać, że po pierwsze będzie mógł skorzystać z prawa do sądu, a nadto że w sądzie tym rozstrzygnięcie zapadać będzie na podstawie prawa, a wyrok – wydany w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej - zostanie wdany przez sędziego, powołanego przez uprawniony podmiot.

Zgodnie z art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Wartości te są wspólne państwom członkowskim w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości kobiet i mężczyzn. Dalej w art. 19 Traktatu wpisano jedno z podstawowych założeń dotyczących wymiaru sprawiedliwości – a mianowicie, że Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej obejmuje Trybunał Sprawiedliwości, Sąd i sądy wyspecjalizowane. Zapewnia on poszanowanie prawa w wykładni i stosowaniu traktatów. Państwa członkowskie ustanawiają środki niezbędne do zapewnienia skutecznej ochrony prawnej w dziedzinach objętych prawem Unii (...). Porządek prawny RP, opiera się na poszanowaniu podstawowych praw i wolności człowieka, w którym to porządku gwarantuje się prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. (art. 45 Konstytucji). Zgodnie z art. 179 konstytucji RP sędziowie są powoływani przez Prezydenta Rzeczypospolitej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, na czas nieoznaczony. Jednocześnie zobowiązano Krajową Radę Sądownictwa do stania na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów (art. 186). Powołane w taki sposób osoby na sędziów mają więc dawać gwarancje do skutecznego środka prawnego przed sądem, zgodnie z warunkami przewidzianymi w niniejszym artykule. Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony uprzednio na mocy ustawy. (vide Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej, art. 47).

Wskazać dalej również należy że sędziowie powinni cechować się nie tylko nieskazitelnym charakterem, ale również wysokim poziomem wiedzy merytorycznej oraz kultury prawnej. W konsekwencji – kierując się taką etyką zawodową – winni sami rozważyć czy przyjęcie nominacji, wskutek czy też na podstawie niezgodnej z przepisami prawa ustawy / procedury jest dopuszczalne a jeśli tak to jakie mogą być tego konsekwencje. Bezrefleksyjne działanie nie może być bowiem działaniem „w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej” – a w takim właśnie charakterze działają, orzekając w sprawach. W tym miejscu chciałabym zwrócić uwagę Pana Ministra, że wielu sędziów, odstąpiło od orzekania wskazując, że z uwagi na orzeczenia TSUE oraz ETS nie mogą narażać tak obywateli jak również Państwa Polskiego na konsekwencji wynikające z wydawania przez siebie wyroków wobec wątpliwości prawych jakie wiążą się z ich powołaniem na urząd. W tym miejscu w szczególności wskazać należy na konsekwencje prawne w postaci nieważności wyroków, względnie ich nieistnienia – a to z kolei może doprowadzić do odpowiedzialności Państwa Polskiego.

W tym miejscu wskazuję, że Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w orzeczeniu wydanym pod sygnaturą C-326/23 stwierdził, że skład Izby Cywilnej Sądu Najwyższego (SN) z osobą powołaną przez neoKRS nie może być uznany za sąd w rozumieniu prawa UE. Również w wyrokach Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPCz), pojawiła się stanowisko, że powołani przez uzależniony politycznie neo-KRS sędziowie nie dają gwarancji bezstronności. A to narusza art. 19 traktatu o UE nakazujący państwom, by zagwarantowały u siebie możliwość odwołania się do bezstronnego sądu w sytuacji naruszania ich praw podstawowych (vide: orzecznictwa ETPCz (wyroki w sprawach: Reczkowicz przeciwko Polsce z dnia 22 lipca 2021 r. - skarga nr 43447/19, Dolińska-

Ficek i Ozimek przeciwko Polsce z dnia 8 listopada 2021 r. - skargi nr 49868/19 i 57511/19, Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce z dnia 7 lutego 2022 r. - skarga nr 1469/20, Broda i Bojara przeciwko Polsce z dnia 29 czerwca 2021 r. - skargi nr 26691/18 i 27367/18, Grzęda przeciwko Polsce z dnia 15 marca 2022 r. - skarga nr 43572/18, Juszczyszyn przeciwko Polsce - skarga nr 35599/20, Tuleya przeciwko Polsce - skargi nr 21181/19 i 51751/20, Pająk i Inni przeciwko Polsce - skargi nr 25226/18, 25805/18, 8378/19 i 43949/19, Wałęsa przeciwko Polsce z dnia 23 listopada 2023 r. - skarga nr 50849/21), wyroków TSUE (wyrok z dnia 19 listopada 2019 r. sprawa AK z połączonych skarg C 585/18, C 624/18, C 625/18, wyrok z dnia 15 lipca 2021 r. sygn. C-791/19, wyrok Wielkiej Izby TSUE z 6 października 2021 r. sygn. C-487/19, wyrok z dnia 16 listopada 2021 r. z połączonych spraw od C-748/19 do C-754/19, wyrok z dnia 21 grudnia 2023 r. sygn. C-718/21), orzeczeń polskiego Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 5 grudnia 2019 r. III PO 7/18, OSNP 2020/4/38, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2020 r. III PO 8/18, OSNP 2020/10/114, uchwała połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. BSA I-4110-1/2, uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2022 sygn. I KZP 2/22), oraz orzeczeń Naczelnego Sądu Administracyjnego (m.in. postanowienie z dnia 26 czerwca 2019 r. II GOK 2/18, wyrok z dnia 11 października 2021 r., II GOK 9/18, wyroki w sprawach II GOK 10/18, II GOK 11/18, II GOK 12/18, II GOK 13/18, II GOK 14/18 wszystkie z dnia 21 września 2021 r.), ponieważ skład KRS ukształtowany ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. jest sprzeczny z art. 187 Konstytucji, organ ten nie spełnia wymogów niezależności od władzy wykonawczej i ustawodawczej. Wobec sędziego powołanego z udziałem upolitycznionej w ten sposób KRS podważone zostaje domniemanie jego niezawisłości i bezstronności, gdyż jego powołanie nastąpiło z rażącym naruszeniem podstawowych reguł procedury powoływania sędziów.

W dniu 24.09.2025r. Sąd Najwyższy w sprawie sygn. akt I PZP 1/25 orzekł m.in. : 1. Uchylenie przez Sąd Najwyższy orzekający w składzie spełniającym wymogi sądu z art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C202/16) wyroku zaskarżonego skargą nadzwyczajną i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania właściwemu sądowi (art. 91 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, Dz. U. z 2024 r. poz. 622) ma ten skutek, że postępowanie wszczęte w celu dochodzenia roszczenia należy uznać za niezakończony, co oznacza, że przedawnienie nie biegnie na nowo od daty uprawomocnienia się uchylonego wyroku (art. 295 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy, Dz. U. z 2025 r. poz. 277 ze zm.). 2. Skutku, o którym mowa w punkcie 1. uchwały, nie wywołuje wyrok Sądu Najwyższego - Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych wydany w składzie z udziałem choćby jednego sędziego powołanego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), ponieważ należy uznać go za wyrok niebyły (nieistniejący) jako wydany przez sąd niespełniający wymogów sądu z art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE, art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.) i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP." Sąd Najwyższy postanowił nadać uchwale moc zasady prawnej.

Zauważona przez wymiar sprawiedliwości kwestia niezgodności z konstytucją sposobu powołania tzw. neosędziów, jak również kwestia skutków jakie wywołuje orzekania przez nich implikuje koniecznością podjęcia regulacji prawnych w zakresie:

1. Uregulowania sposobu powoływania Krajowej Rady Sądownictwa, tj. uniezależnienia tego organu od jakichkolwiek czynników politycznych,
2. Odsunięcie od orzekania tzw. neosędziów, jak również przyjęcie ustawowych rozwiązań co do wyroków wydanych z ich udziałem – tj. stwierdzenie nieważności lub nieistnienia takich wyroków w drodze ustawy lub procesowej skargi nadzwyczajnej,
3. Zwolnienie od kosztów sądowych stronę wnoszącą o stwierdzenie nieważności lub stwierdzenie nieistnienia wyroku, wydanego z udziałem tzw. neosędziego.

co niniejszym postuluję.

Z wyrazami szacunku,

Nie wyrażam zgody na opublikowanie moich danych osobowych.